



T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 23 Kasım 2020

Sayı: 26208

37092

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın **Fuat Oktay** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Suzan Şahin
Hatay Milletvekili

Akademide kadınlar farklı kontrol ve dışlama yöntemlerine ya da hiyerarşik ilişkiler içinde cinsiyet temelli ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Bunun bir göstergesi olarak Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından yayımlanan verilere göre 175 bin 553 akademisyenin 96 bin 153'ü erkek, 79 bin 417'si ise kadınlardan oluşmaktadır. Akademide yükseldikçe kadın oranları daha da azalmaktadır. Araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi kadrolarının yüzde 50'sinden fazlası kadınlardan oluşurken, 29 bin 376 profesörün sadece 9 bin 451'i kadındır. Bazı üniversitelerde ise kadın profesör hiç bulunmazken, bazı üniversitelerde ise yalnızca bir ya da iki kadının profesör kadrosunda yer aldığı görülmektedir. Ankara Bilim Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Ataşehir Adıgüzel Meslek Yüksek Okulu, Bayburt Üniversitesi, Bingöl Üniversitesi, Hakkari Üniversitesi, Iğdır Üniversitesi, İzmir Kavram Meslek Yüksek Okulu, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Şırnak Üniversitesi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi'nde erkek profesörler bulunurken, kadın profesör sayısı sıfırdır.

Bununla birlikte Türkiye'de YÖK bünyesinde ve üniversitelerin iç politika tercihi şeklinde benimsedikleri "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Planları" çoğunlukla bulunmamakta, çok az sayıda üniversitede kurumsal tercihlerle bu tür uygulamalar yapılmaktadır. Üniversitelerin temel politikalarının "toplumsal cinsiyet etki analizine" tabi olmadığı, "toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme" yaklaşımının öncelikli kamusal bir tercih haline dönüşmediği açıkça görülmektedir. Akademide eşitliği sağlayacak etkin araçlardan ve usullerden yoksun bir araştırma ve öğretim ortamı söz konusuysa, On Birinci Kalkınma Planı'nda yer verilen "kadın üniversitelerinin kurulması" hedefi de toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama yükümlülüğünü sağlamaktan oldukça uzaktır. Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda da yer alan kadın üniversiteleri konusunda, Japonya'daki modeli inceleyen bir raporun hazırlanması ve kadın üniversitelerinin akademik birimlerinin kurulması çalışmalarına başlanması gereğine yer verilmiş, konu 'Yüksek Öğretimde Çeşitliliğin

Artırılması' başlığı altında ele alınmıştır. Japonya'daki kadın üniversitelerinin, cinsiyetçi kalıpları sürdüren, başarısız bir model olduğunu, uluslararası üniversite sıralamalarında ilk 1000'e dahi giremediklerini ve pek çoğunun öğrenciler tarafından artık tercih edilmediğini, ayrıca ABD'de, 50 yıl önce 230 civarında olan kadın kolejleri uygulamasının 45'e düştüğü bilgisi birçok araştırmada dile getirilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Kadın araştırmacıların bilim özgürlüğünden kaynaklanan haklardan eşit biçimde yararlanabilmesi için alınan önlemler nelerdir?
2. Akademide cinsiyete dayalı dengesizlik ve dezavantajların tespit edilmesi konusunda bir çalışmanız var mıdır? Varsa tespit edilen sorunların çözümü için belirlenen hedefler nelerdir?
3. Üniversitelere yapılan kadro alımlarında kadın-erkek eşitliği gözetilmekte midir?
4. Hiç kadın profesörü bulunmayan üniversiteler için kadın akademisyen oranında dengenin sağlanması konusunda bir çalışma yapılmakta mıdır?
5. Kadrosunda hiç kadın profesör bulunmayan Ankara Bilim Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Atşehir Adıgüzel Meslek Yüksek Okulu, Bayburt Üniversitesi, Bingöl Üniversitesi, Hakkari Üniversitesi, Iğdır Üniversitesi, İzmir Kavram Meslek Yüksek Okulu, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Şırnak Üniversitesi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi'nde profesör alım koşulları nedir? Başvuru koşullarında cinsiyetçi bir tutum söz konusu mudur? 2011-2020 yılları arasında bu kadrolara başvuran kadın sayısı nedir? Başvuran kadınların kaçının başvurusu hangi gerekçe ile reddedilmiştir?
6. Kadınların akademide yer alabilmesi ve yükselebilmesi için hangi çalışmalar yapılmaktadır?
7. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesi üniversitelerde uygulanmakta mıdır? Bu konuda kaç üniversitede bir çalışma vardır? Tutum belgesinin uygulanmasının zorunlu olması konusunda bir çalışmanız var mıdır?
8. Üniversitelerde toplumsal cinsiyet eşitliğinin artırılması yönünde çalışmalar yapmak yerine kadınlar için ayrı üniversite kurulması isteğinin nedeni nedir?
9. Kadın üniversiteleri hedefi Anayasamızın eşitlik ilkesine Türk eğitim sisteminin temel mevzuat ve ilkelerine aykırı değil midir? Kadın üniversitesi kurulması cinsiyete bağlı ayrımcılık değil midir?

37092

10. Kadın üniversiteleri hedefi konusunda kadın örgütlerinin, siyasi partilerin, üniversitelerin bileşenlerinin görüşü alınmış mıdır?
11. Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda 153 ülke içerisinde 121'inci sırada yer alan Japonya'nın örnek alınmasının nedeni nedir?